

Панфутурист, провокатор, небезпечний елемент:
ким був поет
епохи Розстріляного відродження

Михайль Семенко

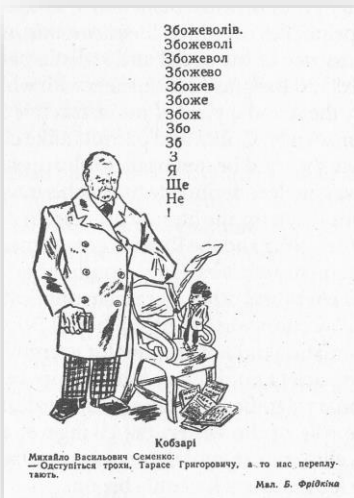
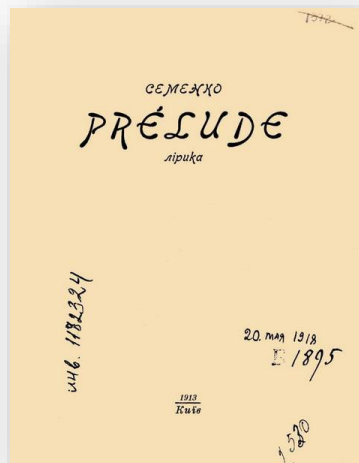

31 грудня 1892 року у с. Кибинці на Полтавщині у родині земського писаря і письменниці народився Михайль Семенко – зачинатель течії футуризму в українській літературі, представник Розстріляного відродження.

Тролив Шевченка, Вороного й Чупринку, приніс в українську літературу верлібр та поезомалярство, написав власного “Кобзаря” і намагався щосили не бути схожим на своїх сучасників.

Поет-футурист Михайль Семенко увірвався в українську літературу з дебютною збіркою “**Prelude**” у 1913 році, а через рік заявив про себе тим, що спалив “**Кобзаря**” (свій авторський твір, чи ні – дослідники досі сперечаються).

За свої **44 роки** він устиг написати **20 збірок поезії**, видавав футуристичний журнал **“Нова генерація”**, працював на **Одеській кіностудії** разом з Олександром Довженком, а нинішні школярі впізнають його за урбаністичним віршем **“Місто”**.

Розстріляне відродження

Але досить епатажний стиль Семенка не влаштовував радянську владу.

24 жовтня 1937 року поета вбили в підвалах Жовтневого палацу разом з іншими українськими письменниками, поховали в братській могилі в Биківнянському лісі.

Спочатку Семенко хотів стати психологом, для цього поїхав вчитися до психоневрологічного інституту в Петербурзі. Інститут так і не закінчив, але потрапив у середовище епатажних літераторів, звідки й надихнувся на власне експериментаторство. Він вважав, що в літературі не має бути заборонених тем. Тож діяв відповідно.

У 1914 році виповнювалося сто років від дня народження Тараса Шевченка. Радянська влада заборонила публічні святкування ювілею, побоюючись громадських виступів. Але зі своїм маніфестом **“Сам”** з'явився Семенко (цей твір увійшов до збірки поета **“Дерзання”**).

На кінофабриці

З 1925 до 1927 року Михайль Семенко працював головним редактором на Одеській кінофабриці. Сюди привів своїх друзів-літераторів – Юрія Яновського, Гео Шкурупія та Миколу Бажана. Згодом Яновський напише про цей період життя роман “Майстер корабля”, де згадає і Михайля:

“Михайль – мій колишній метр. А загалом – він ватажок лівих поетів нашої Країни. Футурист, що йому завше бракувало якоїсь дрібниці, щоби бути повним. Я його любив, коли когось цікавить моє ставлення до нього. Він приходив щодня на фабрику, викурював незмінну люльку, ішов подивитись на море і зникав, залишаючи пах “kapsten’a” з люльки”.

Вибір

Михайль Семенко довго не міг визначитися, ким він хоче бути – поетом чи музикантом. У своєму щоденнику він записував, що з 9 до 11 ранку йому хотілося бути музикантом, тож він грав на скрипці, а з 11 до 13 йому хотілося бути поетом, через що писав вірш

М.Семенко та Лі.Семенко (Горенко)
з дітьми – Іриною і Ростиславом

• • • • •
• • • • • *Bizi*

Семенка штучно **було вилучено** з української літератури на довгий час, хоча його вплив позначився на творчості ледь не кожного письменника сучасної української літератури, зокрема, Сергія Жадана, Олега Коцарева та Любові Якимчук.

Але у вільній Україні вірші Семенка **часто виконують музиканти:**

“Сьогодні” звучить у піснях двох різних виконавців:

“Dakh Daughters” виконує його в стилі театрального перформансу. Свій твір дівчата-виконавиці називають “Я люблю її коси”;

під назвою “Смутний” обіграє вірш виконавець Alexjazz.

Ще один вірш поета став піснею “Семенко. Хелло”.

Він став частиною музичного-літературного проєкту “Фокстроти” Сергія Жадана та Юрія Гуржи.

Вірші

Згрібайте жар руками голими
хапайте хвилю світову
степами вдаль біжіть розлогими
шукайте казку там нову
пливіть в човнах по морю синьому
знайдіте царство вічних змін
людина жах і біль свій кинь йому
бо все ж ти завжди тлін.

Я розчаровуюсь все більше
Перед найглибшим чаруванням.
Моя уява — це не вірші,
Це не пасивне споглядання.
Майбутнє — центр думок, настр'оїв,
Майбутнє — збіг життя і марень,
Пройшов немало гір і зломів,
Я їв і галушки, і камінь.
Піти у подорож самому?
На горизонті безліч хмар.
Не довіряю я нікому —
І футурист,
і антиквар.

В собі знайду найбільшу силу,
Щоб без підручників і взорів
Розворушить в степу могилу,
Перепливти чужинське море.

Більше поезій на сайті
<https://onlyart.org.ua/ukrainian-poets/virshi-semenko-myhajlya/>

